

**ORGANIZZAZZJONIJIET TAZ-
ZGHAZAGH** *u*
INTRAPRENDITORIJA SOCJALI *fl-Isfera*
TAS-SOSTENIBBILTÀ
AMBJENTALI

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

L-appoġġ tal-Kummissjoni Ewropea għall-produzzjoni ta' din il-pubblikazzjoni ma jikkostitwix endorsjar tal-kontenut, li jirrifletti l-fehmiet tal-awturi biss, u l-Kummissjoni ma tistax tinzamm responsabbli għal kwalunkwe użu li jista' jsir tal-informazzjoni li tinsab fiha.

X'inhi l-ewwel haġa li tiġi f'moħħok meta tisma' l-kelma "intraprenditorija"? Għal xi nies, il-kelma intraprenditorija ġgħorr sentimenti negattivi. Waħda mir-raġunijiet ewlenin hija li meta n-nies jisimgħu l-kelma "intraprenditorija" jassumu li hija biss dwar flus u profitti. Il-kapitaliżmu u n-neoliberaliżmu kellhom xi effetti negattivi fil-passat, speċjalment fuq dawk l-aktar vulnerabbli fis-soċjetà tagħna (Walsh & Lannon, 2018). L-intraprenditorija u s-settur soċjali huma pperċepiti bħala żewġ affarijiet opposti li ma jmorrux flimkien peress li għandhom għanijiet differenti (Shaw u Carter, 2007). Din il-perċezzjoni, madankollu, qed tinbidel bil-mod grazzi għal forma ġdida ta' intraprenditorija msejja intraprenditorija soċjali (IS). Dan il-mudell tan-negożju qed jinfirex malajr (Braun & Clarke, 2012). L-IS ħolqot effett domino li qed jinfirex madwar l-Ewropa u d-dinja tal-Punent, u l-gvernijiet qed jirrikonoxxu uffiċjalment u jinkorporaw dan il-mudell tan-negożju fil-liġijiet tal-pajjiżi rispettivi tagħhom. Sussegwentement, il-mudell IS wasal ukoll fix-xtut Maltin. L-IS qed titqies minn ħafna bħala għodda ġdida li tista' tintuża biex toħloq il-ġid soċjali f'soċjetà li kienet aktar iffukata fuq il-ġid ekonomiku għal dawn l-aħħar deċennji (Jones, Warner, and Kiser, 2010).

X'INHI INTRAPRENDITORIJA SOĊJALI?

L-intraprenditorija soċjali (IS) bħala definizzjoni u bħala leġiżlazzjoni mhijiex definita bl-istess mod f'kull pajjiż. Kif qal Bandinelli (2017), hemm definizzjonijiet differenti ta' dak li jagħmel IS. Dan ma jfissirx li d-definizzjonijiet ivarjaw ħafna. Hemm differenzi żgħar u għad ma teżistix definizzjoni ġenerali waħda li tkun miftiehma universalment. Barra minn hekk, mhux il-pajjiżi kollha għamlu l-IS liġi f'pajjiżhom. Malta għadha fil-proċess li toħroġ bil-verżjoni finali tal-Att IS. Barra minn hekk, kull pajjiż li għandu IS bħala liġi għadu juża kriterji differenti biex jgħid liema kumpaniji jew organizzazzjonijiet jikkwalifikaw biex ikunu intrapriżi soċjali.

Video 1: <https://www.youtube.com/watch?v=aTo0qtdVMpM>

Video 2: <https://www.youtube.com/watch?v=tl1f-dZWXFE>

ORGANIZZAZZJONIJIET TAŻ-ŻGĦAŻAĠH U INTRAPRENDITORIJA SOĊJALI

L-intraprenditorija soċjali ħafna drabi hija assoċjata mal-idealizmu żagħżuġh. Iż-żgħażaġh huma meqjusa bħala l-ġenerazzjoni li hi favur aktar dan it-tip ta' intraprenditorija u tifhem aħjar x'inh, x'jagħmilha differenti mill-intraprenditorija kummerċjali, u x'inhuma l-benefiċċji (Bandinelli, 2017). Minħabba dan, l-organizzazzjonijiet taż-żgħażaġh għandhom ir-responsabbiltà li jiżguraw li jgħinu liż-żgħażaġh jitgħallmu aktar dwar dan it-tip ta' intraprenditorija u jgħinuhom jesploraw aktar modi kif jibdew negozju bħal dan jekk iridu.

Riċerka minn Bandinelli (2017), uriet li diversi organizzazzjonijiet taż-żgħażaġh bdew iħarrġu liż-żgħażaġh dwar l-intraprenditorija soċjali u jużawha huma stess. Wieħed irid iżomm f'moħħu li ħafna organizzazzjonijiet taż-żgħażaġh jiddependu l-aktar fuq fondi Ewropej u nazzjonali biex ikunu jistgħu jwettqu l-attivitajiet tagħhom ta' ħidma maż-żgħażaġh (Thrift, 2005). Indunaw li qattgħu ħafna ħin jiktbu l-applikazzjonijiet biex jiksbu l-fondi, u ma kellhomx garanzija li se jiġu approvati. Dan wassal biex ħafna youth workers u nies oħra li jaħdmu maż-żgħażaġh iqattgħu aktar ħin jiktbu tali applikazzjonijiet.

Dak li għadd minn dawn l-organizzazzjonijiet taż-żgħażaġh qed jagħmlu illum, huwa li qed jinbidlu minn organizzazzjonijiet mhux governattivi (NGOs), li huwa l-istatus legali li għandhom ħafna organizzazzjonijiet taż-żgħażaġh, għal intrapriżi soċjali (Thrift, 2005). Billi jagħmlu dan qed joffru servizz jew prodott ġdid lill-komunità lokali tagħhom, qed isiru finanzjarjament indipendenti sabiex ikunu jistgħu jqattgħu aktar ħin jaħdmu maż-żgħażaġh u jkunu qed jimpjegaw nies. Il-biċċa l-kbira ta' dawn l-organizzazzjonijiet taż-żgħażaġh li jinbidlu f'intrapriża soċjali mbagħad qed jimpjegaw żgħażaġh b'inqasopportunitajiet u dan huwa dak li jagħmilhom intrapriża soċjali (Dugguh, 2013).

L-INTRAPRENDITORIJA SOĊJALI U L-INKLUŻJONI TAŻ-ŻGĦAŻAGĦ B'INQAS OPPORTUNITAJIET

Iż-żgħażaġħ b'inqas opportunitajiet huma dawk li jinsabu fi żvantaġġ meta mqabbla ma' żgħażaġħ oħra minħabba li jiffaċċjaw ostakli u ċerti sitwazzjonijiet li jagħmluha aktar diffiċli għalihom biex ikunu inklużi bis-sħiħ fis-soċjetà li qed jgħixu fiha (Satar, & Siraj, 2016). Diversi riċerka turi li l-persuni b'dizabilità u ż-żgħażaġħ huma ż-żewġ gruppi ewlenin ta' nies fis-soċjetà li huma l-aktar friskju ta' esklużjoni soċjali (Šimundža, Knez-Riedl u Čančer, 2016). L-istudju ta' Desa (2009) wera li filwaqt li r-rata medja ta' qgħad fl-Unjoni Ewropea kienet ta' 8.7%, ir-rata medja ta' qgħad fost iż-żgħażaġħ kienet ta' 16.8%.

Hemm diversi ostakli u sitwazzjonijiet li ż-żgħażaġħ jistgħu jkunu qed jiffaċċjaw li jaċċelleraw l-esklużjoni soċjali tagħhom. Xi wħud minn dawn l-ostakli huma:

Ostakli soċjali: Żgħażaġħ li qed jiffaċċjaw diskriminazzjoni minħabba s-sess, l-etnicità, ir-religjon, l-orjentazzjoni sesswali jew id-dizabilità tagħhom, żgħażaġħ b'ħiliet soċjali limitati jew imġieba sesswali antissoċjali jew riskjuża, żgħażaġħ minn familji mkissrin (Garrow & Hasenfeld, 2014).

Ostakli ekonomiċi: żgħażaġħ b'livell baxx ta' għajxien, dħul baxx, dipendenza fuq is-sistema tal-assistenza soċjali, qgħad fit-tul, bla dar, faqar, żgħażaġħ b' dejn jew bi problemi finanzjarji. L-istatistika turi li meta laqtu r-riċessjonijiet ekonomiċi, iż-żgħażaġħ kienu wieħed mill-gruppi friskju li jispiċċaw bla xogħol u b'hekk spiċċaw friskju ta' faqar (Taylor, 2004)

Diżabbiltà: żgħażaġħ b'dizabilitajiet mentali (intellettwali, konjittivi, ta' tagħlim), fiżiċi, sensorji jew oħrajn (Taylor, 2004)

Diffikultajiet edukattivi: żgħażaġħ b'diffikultajiet ta' tagħlim, dawk li jħallu l-iskola kmieni, persuni bi kwalifiki baxxi, u żgħażaġħ bi prestazzjoni skolastika fqira. Dan jiżdied mill-fatt li l-industrija u setturi oħra qed jinbidlu malajr, u s-settur tal-edukazzjoni qed jithabat biex ilaħħaq ma' din il-bidla mgħaġġla (Taylor, 2004).

Differenzi kulturali: immigranti żgħażaġħ, refuġjati jew dixxendenti minn familji ta' immigranti jew refuġjati, żgħażaġħ li jappartjenu għal minoranza nazzjonali jew etnika, u żgħażaġħ bi problemi ta' adattament lingwistiku u inklużjoni kulturali (Taylor, 2004)

Problemi tas-saħħa: żgħażaġħ bi problemi ta' saħħa kroniċi, mard sever jew kundizzjonijiet psikjatriċi, u żgħażaġħ bi problemi ta' saħħa mentali (Patel u Mehta, 2001).

Ostakli ġeografiċi: żgħażaġħ minn żoni remoti jew rurali, żgħażaġħ li jgħixu fi gzejjer żgħar jew reġjuni periferiċi, żgħażaġħ minn żoni urbani problematiċi, u żgħażaġħ minn żoni mwarrba b' servizzi bħal trasport pubbliku limitat, faċilitajiet foqra, jew villagġi abbandunati (Patel u Mehta, 2001).

Dawn is-sitwazzjonijiet/ostakli jipprevjenu liż-żgħażaġħ milli jkollhom aċċess effettiv għall-edukazzjoni, aċċess effettiv għal impjieg, u inkluzjoni fis-soċjetà ingenerali. L-UE hija avvanzata fir-rigward tal-inkluzjoni ta' tali żgħażaġħ u qed tagħmel użu mill-IS bħala għodda biex tgħin fl-inkluzjoni taż-żgħażaġħ u inkludiet IS fil-politika tagħha għall-inkluzjoni taż-żgħażaġħ. Qed tappoġġja dan permezz ta' diversi programmi u fondi differenti bħal Erasmus+, Erasmus għal intraprendituri żgħażaġħ, Il-Fond Soċjali Ewropew, Il-programm ta' Impjegi u Innovazzjoni Soċjali, u fondi u programmi oħra (Patel & Mehta, 2001).

L-IMPATT TAL-INTRAPRENDITORIJA SOĊJALI FUQ IŻ- ŻGĦAŻAĠĦ

L-impatt tal-intraprenditorija soċjali fuq iż-żgħażaġħ speċjalment iż-żgħażaġħ b'inqas opportunitajiet huwa kbir b'dan it-tip ta' intraprenditorija li jaffettwa lil dawn iż-żgħażaġħ b'diversi modi. Li ġej huma diversi modi kif ir-riċerka ta' Azzopardi (2020) sabet li l-intraprenditorija soċjali taffettwa lil dawn iż-żgħażaġħ b'inqas opportunitajiet. F'din ir-riċerka, ir-riċerkatur intervista sitt organizzazzjonijiet taż-żgħażaġħ li saru intrapriżi soċjali u impjegaw żgħażaġħ b'inqas opportunitajiet.

Rappreżentant	Pajjiż	Deskrizzjoni	Grupp Mira / Impjegati
Rita	Il-Kroazja	<p>Fabbrika/Ħanut taċ-Ĉikkulata u Snajja. Huma joħolqu ċikkulati lokali usnajja/souvenirs mibjugħa lit-turisti fuq il-kosta Kroata.</p>	<p>Żgħażaġħ ta' 18 – 35 sena b'diżabilità fiżika u intellettuali</p>
Carlo	Spanja	<p>Diversi servizzi jingħataw minn din l-intrapriża soċjali. Xi wħud mis-servizzi jinkludu fabbrika tal-gallettini, servizzi ta' tindif u tal-londri, servizzi ta' ġardinaġġ, u ristoranti. Persuni ta' 30 sena bi dħul baxx, kwistjonijiet ta' saħħa mentali, ex-kundannati u immigranti.</p>	<p>Persuni ta' bejn 18 u 30 sena bi dħul baxx, kwistjonijiet ta' saħħa mentali, ex-kundannati u immigranti..</p>
Catia	Il-Portugall	<p>Beda bħala klabb tal-iskola. Issa l-NGOs isegwu l-mudell IS, jaħdmu fuq fondi Ewropej u lokali, filwaqt li jimplimentaw attivitajiet ta' hidma maż-żgħażaġħ. Huma jiksibu kuntratti żgħar minn kumpaniji oħra u jimpjegaw żgħażaġħ għalihom..</p>	<p>Żgħażaġħ b'diffikultajiet ekonomiċi, ġejjin minn familji li jfixklu .</p>

Rappreżentant	Pajjiż	Deskrizzjoni	Grupp Mira / Impjegati
Walid	Il-Palestina	Timpjega żgħażaġh li qed jistudjaw fl-universitajiet lokali. Dawn l-istudenti jgħallmu privatament lill-istudenti iżgħar diversi suġġetti. Kull student jgħallem dak li qed jistudja fl-università lil studenti iżgħar li għadhom fil-livell primarju jew sekondarju tal-edukazzjoni.	Żgħażaġh b'diffikultajiet finanzjarji tal-familja minħabba kunflitti fir-reġjun.
Omar	Ġordan	Faċilitajiet varji fosthom Eko-Kamp u Kamp tar-Refuġjati. Iż-żgħażaġh u r-refuġjati lokali jaħdmu flimkien f'diversi setturi u jbigħu diversi prodotti u servizzi fosthom prodotti organiċi.	Żgħażaġh u refuġjati.
Abasi	Eġittu	Żgħażaġh li jaħdmu fuq proġetti differenti kemm lokalment kif ukoll barra minn Malta inklużi avvenimenti kulturali u wkoll proġetti oħra li jgħinu lill-komunità titjeb.	Żgħażaġh ta' bejn l-20 – 35 sena li l-biċċa l-kbira tagħhom huma ex-kundannati..

Tabella 1. Sommarju tal-Organizzazzjonijiet Deskrizzjoni u Gruppi Mira

IMPATT 1: SENS TA' SIGURTÀ

Waqt l-intervisti f'din ir-riċerka, il-partecipanti qalu li s-segwitu tal-mudell IS ġab miegħu sens ta' sigurtà u serħan tal-moħħ. Dawk li wiegħbu tkellmu b'mod komuni dwar il-fatt li l-IS toffri sens ta' sigurtà liż-żgħażaġħ impjegati u anke f'xi każi lill-qraba ta' dawn iż-żgħażaġħ b'inqas opportunitajiet b'diversi modi. Apparti minn hekk dawk li wiegħbu tkellmu wkoll dwar il-fatt li l-IS ġġib ukoll sens ta' sigurtà lill-organizzazzjoni nnifisha, minħabba s-serħan tal-moħħ finanzjarju, għal darb'oħra għax m'għandhomx għalfejn joqogħdu fuq fondi esterni biex ikunu jistgħu joperaw.

SIGURTÀ FINANZJARJA

Waħda mill-karatteristiċi ewlenin tal-SE hija l-impjieg taż-żgħażaġħ b'inqas opportunitajiet. Ir-riċerka ta' Azzopardi (2020) uriet li żgħażaġħ b'inqas opportunitajiet ġeneralment jiġu rrifjutati f'kull xogħol li japplikaw għalih ma' kumpaniji kummerċjali. Għalkemm ma jgħidulhomx ir-raġuni vera, ġeneralment tkun l-istess raġuni jew raġunijiet li jagħmluhom żgħażaġħ b'inqas opportunitajiet, pereżempju, id-diżabilità tagħhom. Min iħaddem ma jimpjegahomx għax dawn iċ-ċirkostanzi jagħmluhom ukoll inqas produttivi u inqas effiċjenti u mhux ekonomikament vijabbli għal kumpanija kummerċjali. Persuni li ħadu sehem fir-riċerka ta' Azzopardi (2020), stqarrew li "huwa diffiċli li timpjega nies b'diffikultajiet... relatati mal-ispejjeż huma aktar bil-mod u ma jistgħux jagħmlu daqshekk". Kieku ma kienx għall-IS dawn iż-żgħażaġħ qatt ma jingħataw xogħol u jkollhom jiddependu fuq qraba jew fondi tal-gvern biex ikunu jistgħu jgħixu ħajjithom.

L-impjieg minn dawn l-organizzazzjonijiet IS jgħin lil dawn iż-żgħażaġħ b'inqas opportunitajiet biex ikollhom dħul stabbli deċenti u jiksbu indipendenza finanzjarja.

L-organizzazzjonijiet li ġew intervistati jimpjegaw diversi żgħażaġħ, il-koll bi sfondi u realtajiet differenti. Pereżempju, mal-organizzazzjoni mill-Palestina, iż-żgħażaġħ huma studenti li qed jistudjaw u jridu jkomplu jistudjaw, iżda l-familji tagħhom ma jistgħux jappoġġjawhom finanzjarjament. Kif qal Walid mill-Palestina, 'il-biċċa l-kbira tal-familji f'dan ir-reġjun huma familji bi dħul baxx b'kapacità finanzjarja limitata minħabba l-kunflitt li għaddej f'din iż-żona'. Grazzi għal din l-intrapriża soċjali, iż-żgħażaġħ qed jaqilgħu xi flus biex ikunu jistgħu jaffordjaw l-istudji tagħhom u biex isostnu l-bżonnijiet tagħhom ta' kuljum bħall-kera, l-ikel, it-trasport, u l-edukazzjoni mingħajr ma jkollhom għalfejn joqogħdu fuq il-ġenituri tagħhom. Dan jagħtihom ukoll esperjenza ta' xogħol li tgħin视角 f'impjieg futur..

Minbarra l-istudenti, dawn l-organizzazzjonijiet IS b'hal dik fil-Kroazja u Spanja, jimpjegaw żgħażaġh li diġà għandhom familja tagħhom u jużaw il-flus li jaqilgħu biex isostnu l-familja tagħhom. Wieħed mill-ħaddiema fl-organizzazzjoni Spanjola qal lil Carlo 'Bis-saħħa tiegħek il-familja tiegħi għandha pranzu deċenti fuq il-mejda'. IS mhux qed toffri serħan tal-moħħ biss lill-ħaddiema li jaħdmu magħha, iżda lill-familji tagħhom ukoll. L-impjegati qed jagħmlu ċert li dawn in-nies ma jispiċċawx taħt il-linja tal-faqar.

AMBJENT PROTETT

F'din ir-riċerka ħareġ il-fatt li l-organizzazzjonijiet IS qed joffru post sigur fejn nies b'inqas opportunitajiet jistgħu jaqilgħu flushom. Dan issemma minn daww kollha li wieġbu iżda kull wieħed minnhom kellu raġunijiet differenti. Għall-organizzazzjonijiet Spanjoli u Kroati li normalment jimpjegaw nies b'dizabilitajiet fiżiċi jew intellettuali, huma jqisu l-organizzazzjoni tagħhom b'ħala post sigur fejn l-impjegat għandu l-istess drittijiet b'hal ħaddiema oħra, u huma offruti opportunitajiet indaqs b'hal ħaddieħor. Rita mill-Kroazja u Carlos minn Spanja rrappurtaw li ż-żgħażaġh ħassewhom sikuri u milqugħa f'dan il-post tax-xogħol u ħassew li kienu parti mill-komunità li kienu jiffurmaw parti minnha. Omar irrimarka li n-nies li jaħdmu magħhom mhumiex biss miċħuda milli jaħdmu ma' kumpaniji kummerċjali, iżda xi wħud minnhom jesperjenzaw rifjut min-nies fil-komunità li jiffurmaw parti minnha. B'hekk, iħossu li huma milqugħa u parti mill-komunità u dan iħalli impatt pożittiv ħafna fuqhom u jgħegħlhom jħossuhom tajjeb għax jagħtihom sens fil-ħajja u jħossu li għandhom skop fil-ħajja.'

Rita qasmet l-istess opinjoni dwar il-kwistjoni ta' ambjent protett. Hija qalet li fil-Kroazja l-ġenituri huma protettivi u ma jħegħgux lil dawn iż-żgħażaġh b'inqas opportunitajiet biex jippruvaw l-affarijiet waħedhom'. L-oħrajn li wieġbu esprimew dan l-istess sentiment, u qalu li ħafna drabi l-ġenituri kienu inkwetati li wliedhom jigu manipolati fil-post tax-xogħol tagħhom u possibbilment ukoll ibbuljati. Dan jirriżulta li l-ġenituri jkunu protettivi żżejjed u f'ħafna każijiet dan iwassal biex it-tfal iħossuhom fgati u jista' wkoll inaqqas l-indipendenza ġenerali tagħhom. Għalhekk, meta dawn iż-żgħażaġh ikunu impjegati fi ħdan IS, ħafna drabi jibdew fuq perjodu ta' prova biex jassiguraw kemm lill-impjegati kif ukoll lill-ġenituri tagħhom li huma f'ambjent protett. Catia mill-Portugall esprimiet ukoll li diversi żgħażaġh fl-organizzazzjoni tagħhom qalulha li grazzi għall-organizzazzjoni li impjegathom, ħassew li mmaturaw u saru indipendenti mill-familji tagħhom, ħassew li kellhom post fis-soċjetà u li jistgħu jagħtu xi ħaġa lura lill-komunità li tant kienet tathom.

Hija prattika komuni għaż-żgħażagħ b'diżabilità jew li għandhom inqas opportunitajiet li jithallew id-dar, imwarrba mill-bqija tal-komunità. Dan iwassalhom biex jgħixu ħajja solitarja mingħajr opportunitajiet biex jimpenjaw ruħhom ma' nies fi ħdan il-komunità. Bis-saħħa tal-IS dawn iż-żgħażagħ jingħataw iċ-ċans li jibnu relazzjonijiet u rabtiet soċjali godda ma' nies oħra, filwaqt li l-ġenituri tagħhom jingħataw ħin biex jistrieħu, u jarawhom isiru aktar u aktar indipendenti fil-ħajja, li hija xi ħaġa li toffrilhom il-paċi tal-moħħ.

IMPATT 2: EDUKAZZJONI

Tracy (2019) tgħid li x-xogħol mhuwiex biss biex jaqla' l-flus iżda wkoll sors ta' edukazzjoni u mezz li bih wieħed jista' jipprattika u jtejjeb il-ħiliet u t-talenti. Waqt l-intervisti, ġie nnutat li l-organizzazzjonijiet kollha kellhom l-edukazzjoni tal-impjegati bħala prijorità ewlenija. Minbarra li taw pagamenti monetarji lill-impjegati tagħhom, dawn l-IS żguraw li jagħtu tip ieħor ta' ħlas, edukazzjoni. Dan sar direttament jew indirettament matul l-esperjenza tax-xogħol. Kull organizzazzjoni kellha oqsma differenti dwar xiex tikkoncentra meta teduka liż-żgħażagħ. L-enfasi fuq l-edukazzjoni ġiet mill-isfidi jew il-problemi li dawn iż-żgħażagħ iffaċċjaw. Pereżempju, fejn tidħol l-organizzazzjoni mill-Eġittu, l-enfasi hija fuq l-edukazzjoni tal-imġieba u kif tikkontrolla l-emozzjonijiet u edukazzjoni oħra tal-imġieba, minħabba li dak il-grupp ta' żgħażagħ kellu nuqqas ta' edukazzjoni f'dak il-qasam. L-organizzazzjonijiet bħal dik fil-Portugall iffokaw fuq l-edukazzjoni ġenerali inklużi l-programmi tal-litteriżmu. Huma impjegaw diversi studenti li ħallew l-iskola, ħafna minnhom kellhom livell baxx ta' edukazzjoni filwaqt li wħud minnhom kienu illitterati. Kien hemm bżonn li jiffukaw fuq din it-tip ta' edukazzjoni u jgħinu lil dawn iż-żgħażagħ isiru litterati. F'organizzazzjoni ma' persuni b'diżabilità, il-fokus tal-edukazzjoni kien fuq kif tingħeleb id-diżabilità li għandhom.

Wieħed jista' jara li l-organizzazzjonijiet tal-IS mhumiex hemm biss biex jieħdu servizz mingħand il-ħaddiema tagħhom. L-organizzazzjonijiet tal-IS qegħdin hemm ukoll biex jinvestu fl-edukazzjoni taż-żgħażagħ li jimpjegaw. Fit-tul, kif qal Walid, dawn iż-żgħażagħ se jibbenefikaw minn dan peress li se jkunu edukati aħjar, l-IS tibbenefika peress li se jkollha staff edukat aħjar li jista' jagħmel aktar kompiti, u s-soċjetà b'mod ġenerali tibbenefika wkoll.

Iż-żgħażagħ jingħataw ukoll rikonoxximent uffiċjali għall-edukazzjoni li jieħdu sehem fiha. Dan ir-rikonoxximent uffiċjali jiġi fil-forma ta' ċertifikat. Dan iċ-ċertifikat jarrikkixxi wkoll il-curriculum vitae ta' dawn iż-żgħażagħ, u jżid iċ-ċansijiet tagħhom ta' opportunitajiet ta' impjeg fil-futur f'impjegi oħra.

ESPERJENZA TA' XOGĦOL

Forma ta' esperjenza edukattiva li dawn iż-żgħażaġh jiksbu billi jaħdmu f'organizzazzjonijiet IS hija l-esperjenza tax-xogħol innifisha. Dawk kollha li wiegħbu semmew li iż-żgħażaġh li impjegaw kienu ġeneralment miċħuda band'oħra mhux biss minħabba s-sitwazzjoni tagħhom li tagħmilhom nies b'inqas opportunitajiet, iżda wkoll għax ma kellhom l-ebda esperjenza ta' xogħol. Għal ħafna minnhom, l-impjieg fl-organizzazzjoni IS huwa l-ewwel esperjenza tax-xogħol tagħhom. Kif qal ir-rappreżentant mill-Portugall, ix-xogħol fl-IS serva bħala esperjenza ta' ħidma tajba li saħħet il-curriculum vitae tagħhom. Dan huwa vitali, speċjalment għaż-żgħażaġh li qed jitolqu mill-iskola u li għandhom ftit jew xejn ċertifikati tal-iskola.

L-impjieg fl-IS jaġixxi bħala opportunità għaż-żgħażaġh biex jarrikkixxu l-ħiliet tagħhom. Abasi jiddikjara li IS huwa mudell li jipromwovi t-tagħlim u l-użu tal-ħiliet. 'Huma għandhom l-opportunità li joħolqu u jużaw il-ħiliet tagħhom fl-organizzazzjoni. Jekk inti passjonat dwar xi ħaġa, aħna ser ngħinuk tuża dik biex tikkontribwixxi għall-komunità. Nagħtu l-opportunità lil kulħadd speċjalment lin-nies b'inqas opportunitajiet.' Walid jaqbel billi jgħid li 'jistgħu jiżviluppaw u jillustraw ħiliet li għandhom bżonn kemm fix-xogħol tagħhom kif ukoll fil-ħajja tagħhom ta' kuljum'. Dan jittaqajjem ukoll minn Omar li jispjega li l-ħiliet mitgħallma jistgħu jintużaw fi stadji aktar tard tal-ħajja, pereżempju fil-każ tar-refuġjati fil-Ġordan, fejn dawn il-ħiliet jistgħu jintużaw biex jerġgħu jinbnew komunitajiet lura d-dar meta jirritornaw.

Aspett ieħor li joħroġ fiż-żgħażaġh li jkollhom opportunitajiet ta' xogħol bħal dawn huwa l-element tar-responsabbiltà. Catia spjegat li waħda mill-karatteristiċi li huma komuni fost iż-żgħażaġh b'inqas opportunitajiet hija l-fatt li ħafna minnhom, matul ħajjithom kienu kkurati minn ħaddieħor. Kemm jekk ikunu l-ġenituri tagħhom, qraba, jew istituzzjonijiet li ħadu deċiżjonijiet għalihom u b'hekk dan neħħa l-aspett ta' kontabilità u responsabbiltà minn dawn iż-żgħażaġh. Madankollu, ix-xogħol offrut permezz ta' IS, jippermetti liż-żgħażaġh ikollhom iċ-ċans jerfgħu r-responsabbiltà u jkomplu l-proċess ta' maturazzjoni u żvilupp tal-karattru.

IMPATT 3: APPOĠĠ PSIKOLOĠIKU

Fattur ieħor li tqajjem f'dan l-istudju huwa s-saħħa mentali ta' nies b'inqas opportunitajiet li jaħdmu f'dawn l-organizzazzjonijiet. Dawk kollha li wiegħbu semmew li s-saħħa mentali tal-ħaddiema tagħhom hija ta' importanza kbira kif ukoll is-saħħa fiżika tal-ħaddiema tagħhom. Organizzazzjonijiet bħal dawn jipprovdu mentor, li jgħaddi ta' ħafna mill-ħin huwa psikologu kwalifikat, biex jaħdem maż-żgħażaġħ impjegati. Ir-rwol tal-mentor hu li jassisti lil dawn iż-żgħażaġħ fl-esperjenza tagħhom billi jakkumpanjahom u jagħtihom daqqa t'id meta jkollhom bżonn. Rita u Carlo jistqarru li l-għajjnuna offruta mill-mentor mhijiex relatata biss ma' problemi relatati max-xogħol. L-impjegati jistgħu jiftħu dwar kwalunkwe problema li jkollhom anke fil-ħajja personali tagħhom. Kif qalet Rita, 'li nieħdu ħsieb il-persuna b'mod ħolistiku huwa ta' importanza kbira għalina bħala organizzazzjoni'.

Fil-Kroazja, Rita tispjega l-fatt li jkollhom mentor bħala parti mill-organizzazzjoni kienet kundizzjoni li qablu dwarha mill-bidu meta ltaqgħu biex inizjalment jibdeu l-organizzazzjoni. Barra minn hekk, tgħid li 'mhux biss li qed tħaddem in-nies, imma qed issegwihom fuq livell psikoloġiku'. Carlo jaqsam l-istess opinjoni u jispjega li dan ir-rwol huwa essenzjali peress li 'il-mentor qed jaħdem flimkien man-nies li jipprovdu sapport u jimmotivawhom'. Il-mentor jibni relazzjoni ma' dawn iż-żgħażaġħ u jgħin f'kull kwistjoni li tinqala' monn żmien għal żmien. Walid, Abasi, u Omar ikomplu jzidu li l-organizzazzjoni trid tadatta għall-bżonnijiet taż-żgħażaġħ biex l-esperjenza tax-xogħol tħalli impatt pożittiv. Mentor jgħin lill-organizzazzjoni tadatta għall-bżonnijiet ta' kull żaġħżuġħ.

Barra minn hekk, l-IS jieħdu diversi passi u approċċi biex jieħdu ħsieb il-benessri psikoloġiku tan-nies tagħhom. Kull organizzazzjoni tiżgura li tgħin lill-impjegati jemmnu fihom infushom u tgħinhom iħossuhom stmati u jemmnu li huma membri importanti tat-tim fil-kumpanija. Catia qalet li dan żgur 'jgħinhom jtellgħu l-moral tagħhom u l-benesseri mentali tagħhom'. Dan il-valur huwa kondiviz mal-organizzazzjoni Palestinjana. Walid jispjega li l-fatt li tkun taf li int membru stmat tal-organizzazzjoni jgħin lil tali żgħażaġħ iħossuhom apprezzati u jippermettilhom jemmnu fihom infushom u fil-kapaċitajiet tagħhom. Għal bosta deċennji, iż-żgħażaġħ mill-Palestina ġew demoralizzati u mkissra minħabba l-kunflitt u l-okkupazzjoni li għaddejjin minn forzi armati barranin fit-territorju li jgħixu fih. Għalhekk, opportunitajiet bħal din jagħtuhom l-opportunità li jerġgħu jibnu l-fiducia tagħhom u jirnexxu fuq il-post tax-xogħol hekk kif kif ukoll il-ħajja tagħhom ta' kuljum. Barra minn hekk, dawk li wiegħbu bl-istess mod esprimew li miżuri oħra biex jappoġġjaw lill-impjegati tagħhom ittieħdu bla xogħol biex jippermettu lill-persunal isiru jafu lil xulxin. Carlo u Catia jistqarru li dawn l-attivitajiet iservu bħala mod biex jgħaqqdu l-impjegati u jzommu relazzjonijiet soċjali.

L-INTRAPRENDITORIJA SOĊJALI TOFFRI OPPORTUNITÀ INDAQS GĦALINA LKOLL

Waqt ir-riċerka, dawk li wiegħbu enfasizzaw li fl-IS "kullhadd għandu jkun ugwali u l-istess." Iż-żgħażaġħ impjegati f'dawn l-organizzazzjonijiet mhumiex meqjusa biss bħala numru iżda bħala individwu. Kif qal Abasi, 'Għalina, kull haddiem huwa speċjali u lkoll fuq l-istess livell.' Il-haddiema f'dawn l-organizzazzjonijiet huma tant rispettati u l-opinjoni tagħhom hija tant apprezzata, li huma inkluzi fid-deċiżjonijiet ewlenin kollha. meħuda mill-organizzazzjonijiet. Dan kien imsahħaħ meta Omar mill-Egittu qal, 'Il-kelma tagħhom hija importanti daqs tagħna meta niġu għal deċiżjonijiet importanti u l-vot tagħhom huwa b'sahħtu daqs il-vot tagħna, meta rridu nivvotaw fuq xi deċiżjonijiet li jridu jittieħdu.'

Riżultat interessanti ieħor li ħareġ minn dan l-istudju kien il-fatt li l-IS tgħin fil-ħolqien ta' soċjetà li jkollha opportunitajiet indaqs għaż-żewġ sessi. Dan ħareġ qawwi waqt l-intervisti li saru mal-organizzazzjonijiet Għarbin. Waqt l-intervista, Omar fetaħ dwar il-fatt li n-nisa fil-pajjiżi Għarab mhumiex trattati bl-istess mod mal-irġiel, inkluz fejn jidħol l-impjeg. Qal li permezz tal-IS qed jaħdmu biex jagħtu opportunitajiet indaqs kemm lill-irġiel kif ukoll lin-nisa. Dan qed isir ukoll fl-organizzazzjonijiet Palestinjani u Egizzjani u Walid qal li ħafna nisa rringrazzjawh talli tahom opportunitajiet indaqs bħall-irġiel u talli tahom 'tama għal futur aħjar u aktar ugwali.'

Din l-ugwaljanza tiġi b'diversi modi. Grazzi għal l-IS in-nisa f'dawn il-pajjiżi Għarab kisbu l-indipendenza ekonomika u ma kinux dipendenti fuq l-irġiel għall-bżonnijiet materjali tagħhom. Barra minn hekk, peress li kull persuna li taħdem f'dawn l-organizzazzjonijiet għandha lehen indaqs meta tiġi biex tieħu deċiżjonijiet, in-nisa tħallew jesprimu l-opinjoni tagħhom, bħall-irġiel. Filwaqt li din tista' tidher bħala n-norma fid-dinja tal-Punent, għal ħafna minn dawn in-nisa li jaħdmu fil-kultura Għarbija, din kienet xi ħaġa ġdida għal ħafna minnhom u għenithom jemmnu aktar fihom infushom u f'dak li huma kapaċi jagħmlu.

IL-ĦOLQIEN TA' SOĊJETÀ SOĊJALMENT INKLUŻIVA

Waqt l-intervisti, dawk li wiegħbu ġew mistoqsija jekk organizzazzjonijiet li jsegwu l-mudell IS jgħinix fil-ħolqien ta' soċjetà soċjalment inklużiva. Dawk li wiegħbu mill-Kroazja, il-Ġordan, u l-Eġittu stqarrew li jemmnu li l-mudell SE jgħin biex tinħoloq soċjetà soċjalment inklussiva għax ladarba dawn iż-żgħażaġh jiġu aċċettati, iħossu wkoll li għandhom post fis-soċjetà. Dan se jimmotiva lil dawn iż-żgħażaġh biex jikkontribwixxu aktar għas-soċjetà. Meta jiġri dan, is-soċjetà taċċettahom aktar. Dan iseħh b'mod aktar amplifikat fejn tidhol is-SE fl-Eġittu li taħdem ma' eks-kundannati. In-nies fil-komunità ma jħarsux b'mod pożittiv lejn dawn l-eks kundannati, minħabba l-passat mnikkta tagħhom u l-problemi li kkawżaw fil-komunità. Madankollu, Abasi qal li meta l-poplu jara lil dawn iż-żgħażaġh ex-kundannati jaħdmu u jipproduċi xi ħaġa kemm jekk tkun servizz jew prodott li l-komunità tkun qed tibbenefika minnha, 'qisu jaħfer lil dawn iż-żgħażaġh u jilqgħuhom lura fil-komunità.' iż-żgħażaġh iħossuhom milqugħa, huma mħegġa dejjem aktar biex jirrifurmaw lilhom infushom u jirrispettaw lin-nies fil-komunità li jiffurmaw parti minnha. Dan jimmotivahom dejjem aktar biex jaġixxu b'mod tajjeb u ma jikkawżawx problemi bħalma għamlu fil-passat. Għalhekk, din hija sitwazzjoni fejn jirbaħ kulħadd kemm għal dawn iż-żgħażaġh kif ukoll għall-komunità wkoll.

Fil-Ġordan, Omar iddikjara li IS qed isservi bħala pjattaforma, fejn in-nies lokali u r-refuġjati jaħdmu flimkien, li qed tgħin biex jinkisru l-konfini soċjali/etniċi u kwalunkwe sterjotipi li gruppi differenti ta' nies jista' jkollhom. Min iwieġeb kompli billi qal li bħala bnedmin ħafna drabi għandna t-tendenza li niġġudikaw lin-nies u nibnu l-opinjonijiet tagħna fuq sterjotipi popolari. Dan ġej mill-biża 'ta' dak li mhux magħruf u huwa amplifikat mill-midja. Billi jinħoloq post fejn dawn in-nies jistgħu jinteraġixxu waqt li jaħdmu flimkien, dawn l-isterjotipi jistgħu jitneħħew. Dan qed jiġri fil-komunità tan-nies fejn topera IS tal-Ġordan.

Abasi jaqbel ma' dawk li wiegħbu qabel. Madankollu, huwa rrimarka li "l-iktar ħaġa importanti dwar l-IS u l-inklussività soċjali hija li min qed imexxi l-intrapriża soċjali, jemmen fil-benefiċċji tal-intrapriża soċjali... għax jekk wieħed ikun qed jistabbilixxi intrapriża soċjali biss biex jaġmel profitt, allura dan mhux se jkun ta' appoġġ għall-komunitajiet inklużivi".

Fuq nota differenti, Carlo esprima li "soċjetà soċjalment inklussiva xogħolna bħala intrapriża soċjali, ma jagħmilx sens u ma jkunx meħtieġ". Huwa qal li dan ikun għaliex 'kulħadd ikollu l-istess opportunitajiet u l-istess ċansijiet li jiksbu dawk l-opportunitajiet, allura għaliex għandna bżonn IS Catia qasmu twemmin simili u spjegat li fit-teorija, iva IS tgħin biex noħolqu soċjalment soċjetà inklużiva iżda 'jeħtieġ li jkun hemm ffit aktar xogħol'.

Temmen li nies b'inqas opportunitajiet għandhom 'mhux biss ikollhom l-istess opportunitajiet għal kulhadd imma l-istess livell ta' aċċess għal dawn l-opportunitajiet', u għalhekk fil-Portugall u probabbilment ħafna pajjiżi oħra, jeħtieġ li jkun hemm aktar għarfien u emendi, biex dan jiġri.

Dwar il-kunċett ta' 'kuxjenza, Walid spjega aktar. IS tista' tgħin fil-ħolqien ta' soċjetà soċjalment inklużiva f'postijiet fejn ikun hemm kunflitt kontinwu. Fil-Palestina, l-IS qed tgħin lin-nies mill-Iżrael u l-Palestina jinteraġixxu flimkien u jaħdmu flimkien. Walid jemmen li permezz tal-komunikazzjoni, xi darba nistgħu 'nsolvu l-kunflitt darba għal dejjem.' Ir-rispondent kompli billi stqarr li 'biex nikkomunikaw ma' xulxin irridu l-ewwel nibnu l-fiduċja f'xulxin u mbagħad ladarba nafdaw lil xulxin nistgħu. nikkomunikaw bil-miftuħ u naħdmu biex insolvu kwistjonijiet li għandna". L-opportunità li naħdmu flimkien tippermetti lin-nies minn naħat differenti tal-kunflitt biex jingħaqdu flimkien u jgħinu biex tiżdied l-għarfien u l-fiduċja f'xulxin. Ladarba tinbena din il-fiduċja, huma jistgħu jikkellmu dwar kif jilħqu soluzzjoni tal-kunflitt.

INTRAPRENDITORIJA SOĊJALI U SOSTENIBBILTÀ AMBJENTALI

L-intraprenditorija soċjali titqies ukoll bħala dik it-tip ta' intraprenditorija li apparti li tiegħu ħsieb sew il-bżonnijiet soċjali tal-komunità li topera fiha, hija tip ta' negozju li jtejjer l-ambjent ta' madwarha. Ħafna mill-intrapriżi soċjali li qed jiftħu qed jagħmlu ċert li jkunu ambjentalment sostenibbli kemm jista' jkun. Fl-intraprenditorija soċjali, il-flus mhumiex l-unika mira jew il-mira ewlenija, il-kumpaniji qed joqogħdu attenti x'jagħmlu u kif dak li jagħmlu qed jaffettwa l-ambjent (Buys & Tedman-Jones, 2004). Min-naħa l-oħra, l-intrapriżi kummerċjali normalment jaqtgħu l-kantunieri u hekk kif ipogħu l-flus l-ewwel, jagħmlu dak kollu li hemm bżonn biex jagħmlu l-profitti u anke jkabbbru l-profitti tagħhom.

L-intrapriżi soċjali jgħinu biex jikkonservaw jew isalvaw l-ambjent għaliex maġġoranza tajba minnhom qed jagħmlu ċert li jagħmlu użu minn sorsi ta' enerġija rinnovabbli. Minflok iżidu l-carbon footprint, qed jagħmlu ċert li ma jikkontribwixxux għaliha. Kull kumpanija tagħmel użu minn enerġiji rinnovabbli differenti, skont dak li jeżisti għewwa pajjiżha (Drencheva u Stephan, 2014).

L-intrapriżi soċjali qed jgħinu wkoll fil-konservazzjoni tal-ambjent permezz tas-servizzi jew ideat kummerċjali li jagħtu. Qed naraw numru sabiħ ta' intrapriżi soċjali li qed jiġbru ż-żibel mill-baħar u jibdluh fi prodott għall-bejgħ. Għandna intrapriżi soċjali oħra li jużaw artijiet degradati biex jerġgħu jibdluhom f'foresti. Għalhekk, grazzi għall-ideat kummerċjali ta' dawn l-intrapriżi soċjali naraw l-ambjent jikseb kif ukoll iħalli impatt pożittiv fuqu (Buys u Tedman-Jones, 2004).

Drencheva & Stephan, (2014) ippruvaw jistudjaw kif l-intrapriži soċjali qed jaħdmu biex jissalvagwardjaw l-ambjent. Mir-riċerka, ħareġ li l-intraprendituri soċjali huma generalment nies li jemmnu fl-istess perspettiva jew li għandhom l-istess valuri jew simili fil-ħajja. Għandhom għal qalbu l-kuncett soċjali li qed jgħin lill-oħrajn fil-komunità. Barra minn hekk, l-istess nies għandhom għal qalbhom il-ħarsien ambjentali. Għalhekk, meta dawn in-nies jiftħu negozju soċjali, jagħmlu ċert li jimplimentaw miżuri favur l-ambjent fin-negozju tagħhom.

Video 3: https://www.youtube.com/watch?v=UhgQk7_5e7c

KONKLUŻJONI:

L-intraprenditorija soċjali qed tikber malajr fis-soċjetà moderna tal-lum. Organizzazzjonijiet bħall-organizzazzjonijiet taż-żgħażaġħ jaraw il-benefiċċji li tali tip ta' intraprenditorija tista' toffri liż-żgħażaġħ li jaħdmu magħhom, lill-ambjent, u lill-organizzazzjoni tagħhom stess. Dan it-tip ta' intraprenditorija se jkompli jikseb aktar momentum u se jkompli jgħib bidla fis-soċjetà li aħna parti minnha.